

Родрігес Торрес Д.В.
студентка 1-го курсу
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

УЧАСТЬ АДВОКАТА У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В умовах розвитку правового суспільства та формування правової держави необхідних є захист прав людини і громадянина в усіх сферах, в тому числі у сфері інтелектуальної власності, оскільки щодня відбувається створення нових літературних, музичних творів, наукових винаходів, що потребують юридичного захисту від неправомірного копіювання чи використання.

Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної визначений цим Кодексом та іншими законами. Відповідно до ст. 418 Цивільного кодексу України ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом [1].

Як і будь яка інша власність, інтелектуальна може піддаватися різним протиправним посяганням. Захист охорони законом права інтелектуальної власності здійснюється у передбаченому законом порядку, тобто за допомогою застосування належної форми, засобів та способів захисту прав [2, С. 81]. Об'єктами інтелектуальної власності є: патентні, авторські, суміжні права, виконання творів, фонограми, передачі мовлення, промислові зразки, знаки обслуговування, товарні знаки тощо. Суб'єктом права інтелектуальної власності може бути будь яка особа (як фізична так і юридична).

Підписавши угоду про асоціацію з Європейським Союзом, Україна взяла на себе низку зобов'язань, серед яких переглянути та вдосконалити механізми юридичного захисту у сфері інтелектуальної власності. 29.09.2017 року Указом Президента в Україні був створений Вищий суд з питань інтелектуальної власності, що є важливим кроком у напрямку боротьби із правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності.

Важливим залишається захист прав інтелектуальної власності від різних можливих посягань зі сторони третьої особи, а саме, імітування, копіювання, фальсифікації. Судові спори в даній сфері вимагають від адвоката спеціальних знань і навиків. Поряд із загальними знаннями у галузі права необхідно керуватися спеціальним законодавством в сфері охорони прав інтелектуальної власності. Також для виконання вимог статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [3] при постійному підвищенні свого професійного рівня адвокату, який займається

захистом прав інтелектуальної власності, можна порекомендувати отримати освіту в даній сфері та статус представника по справам інтелектуальної власності. Як показує практика по захисту прав інтелектуальної власності, адвокатська діяльність розпочинається зі збору доказів щодо порушення прав інтелектуальної власності.

Керуючись професійними правами, закріпленими ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», на даній стадії адвокати збирають дані про факти порушення прав інтелектуальної власності, звертаються з адвокатськими запитами з метою збору інформації про предмет спору, порушнику права, отримують письмове заключення спеціалістів з питань, які потребують спеціальних знань [3]. Наприклад, якщо предметом спору є певний винахід: хімічна речовина, фармацевтичний препарат – заключення спеціалістів з вузьких питань інтелектуальної власності, а також хімії, фізики, біології можуть бути надзвичайно необхідними для формування правової позиції.

В процесі збору інформації доказів корисною може бути робота адвоката зі спеціалізованими базами даних «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг», «Винаходи (корисні моделі) в Україні», «Промислові зразки зареєстровані в Україні» тощо. З даних баз можна отримати важливу інформацію, а саме, про власників прав на зареєстровані знаки для товарів і послуг, винаходів, промислові зразки, які можуть виступати предметом спору. При продажі продукції з незаконним використанням об'єктів права власності в магазинах, супермаркетах, на ринках адвокатам в процесі збору доказів варто проводити контрольні закупки таких товарів. При цьому обов'язково вимагати представлення чека чи іншого підтверджуючого документа з інформацією про продавця, фіксувати місце правопорушення на фото -, відео зйомку, в присутності свідків скласти акти огляду місця правопорушення. По дорученню клієнта з ціллю мирного врегулювання правопорушення доцільним може бути особисте вручення адвокатом листа-попередження особам, які порушують права (з отриманням розписки про отримання) безпосередньо на торговій точці, роз'яснення їм причини правопорушення. Така робота може закінчитися добровільним припиненням допустимого порушення прав інтелектуальної власності в максимально короткі терміни. З іншої сторони, навіть у випадку продовження порушення, факт вручення адвокатом листа-попередження буде свідчити про наявність в діях порушника прямої вини, направленої на подальше порушення прав, що може посилити його відповідальність, а в сукупності з іншими признаками понести за собою кримінальне покарання за статтями 176, 177, 229 Кримінального кодексу України за незаконне використання відповідних об'єктів права інтелектуальної власності [4].

Для адвоката в час прогресивного розвитку телекомунікацій, а зокрема мережі Інтернет, важливою є своєчасна фіксація правопорушення для

подальшого представлення доказів судовим та правоохоронним органам. Крім того, власник сайту може в будь який момент його ліквідувати, згодом знов відновити роботу сайту, змінити електронну адресу з метою ухилитись від відповідальності. Таким чином, в процесі збирання доказів адвокати можуть звернутися за письмовим заключенням експертів в сфері телекомунікаційних систем у випадку, якщо є підстави вважати, що в певний час на конкретному сайті було скоєно кримінальне правопорушення. Такі експертизи проводить Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності, створений при Міністерстві юстиції України.

Можна зробити висновок, що адвокат відіграє важливу роль при здійсненні захисту прав свого клієнта у сфері інтелектуальної власності. Адвокати, здійснюючи захисту прав інтелектуальної власності, повинні в перуш чергу звернути увагу на важливість доведення наявності факту використання об'єкту інтелектуальної власності, доведення розміру заподіяної шкоди, доведення умисних дій правопорушника, можливість використання висновків судової експертизи (залучення фахівців).

Список використаної літератури:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К. – : Атіка, 2003. Ст. 416.

2. Права інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг.ред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – 432 с.

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: закон України від 05.01.2017 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 27, ст.282

4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. № 176, 177, 229 – ст. 131.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***

Румянцева Є.П., Лисенко А.О.

*студентки 2-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ГОНОРАРУ УСПІХУ

В умовах зростання ролі інституту адвокатури та закріплення виключного права адвоката на здійснення представництва в суді досить